
in plaats van een verkiezing uit door de kerkenraad opgemaakte dubbeltallen, zoals die op 8 mei 1853 had plaatsgevonden. De kersverse vereniging had daarnaast niet kunnen verhinderen dat een maand later – 12 juni – een leerling van Groningen, dr. D.H.H. Tijssen, in de Maasstad werd bevestigd. Men had zich over de verkiezingskwestie tot de kerkenraad gewend, maar geen afdoend antwoord verkregen. Vandaar dat de leden zich in september tot de synode hadden gewend. Blijkens de synodale *Handelingen* werd hun protest met in totaal 115 handtekeningen als eerste ondertekend door een zekere M. Dekhuijsen. Degene die het stuk naar de synode verzond was ‘H.J. Dibbets[!] te Rotterdam’.

Aangaande Dekhuijsen [lees: Dekhuijsen?] valt niets te achterhalen. De geboren Amsterdammer H.J. Dibbetz was een voormalig marineofficier, die na zijn huwelijk in 1844 aan wal was gekomen, daarna in Brussel niet alleen door een foute investering failliet was gegaan, maar ook tot bekering was gekomen, en nu in de Maasstad een ‘nieuwwasscherij’ (soort stomerij?) dreef. Blijkens correspondentie met J.W. Felix was hij in 1854 secretaris van ‘Hebt acht’. Dankzij een lijfrentelegaat van zijn stiefmoeder kon Dibbetz in 1855 zijn zaak aan de kant doen en zich geheel inzetten voor het evangelie. In 1856 zou hij terugkeren naar Amsterdam en daar samen met zijn vrouw het juist geopende Logement voor vrouwelijke personen, oftewel het ‘Te Huis’, van Loomans Verbreiding gaan leiden. Dibbetz kende de al genoemde A.P.A. du Cloux. Deze voorvechter van de gereformeerde leer, thans werkzaam te Oldebroek, was het immers die in maart 1854 een inleiding en een naschrift bij het jaarverslag van ‘Hebt acht’ schreef. Anders dan Groen, die de drie verenigingen in de grote steden van Holland met een zekere argwaan benaderde, zag Du Cloux die als een hoopgevend verschijnsel.⁵⁵

Groningen

Het ontstaan van verschillende orthodoxe organisaties kort na elkaar bleef niet beperkt tot Holland. Eenzelfde verschijnsel deed zich voor in de stad Groningen. Daar ontstonden tussen 1847 en 1855 twee orthodoxe evangelisatieverenigingen. De eerste, ‘Ge-loof werkzaam in de liefde’, werd opgericht door Groens zwager, E.J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, substituut-officier van justitie bij de arrondissementsrechtbank, in samenwerking met de gouverneur des Konings, W.F.L. baron Rengers, en J.J.P. Valetton, hoogleraar Oosterse talen en Hebreeuwse oudheden. Vier jaar later behoorden Van der Hoop en Valetton tevens tot de vijf hervormde en afgescheiden voormannen die de Vereniging voor Christelijk Lager Onderwijs oprichtten. In 1852 konden zij hun eerste school openen. In 1855 richtte een aantal kopstukken uit de kleine

⁵⁵ *Verslag over het ontstaan en de aanvankelijke verrigte werkzaamheden der vereeniging: ‘Hebt acht op uzelve en op de leer’, gevestigd te Rotterdam*, Gorinchem 1854, [40 pp.], passim. *Hand. Syn. Herv. Kerk* 1854, 188. Zie voor H.J. Dibbetz (1817-1874): J. Bressen, “*De gedachtenis des rechtvaardigen*” *Het leven van H. I. Dibbetz (...)*, Kampen 1909, m.n. 8-56 en Ofman, *Verhaal*, 48-51.